

Moterų teisių darbo vietoje apsauga teikiant vaiko priežiūros paslaugas bei užtikrinant nėščiąjų ir sugrįžusiųjų po gimdymo atostogų moterų apsaugos priemones darbo vietoje.

Šiuo moduliu siekiama:

- Suteikti pagrindinę informaciją apie viešo ir privataus sektoriaus teikiamas vaikų priežiūros paslaugas.
- Informuoti apie nėščiųjų ir sugrįžusiųjų po gimdymo atostogų moterų apsaugos priemones darbo vietoje.
- Pateikti gerosios praktikos pavyzdžių apie darbdavio iniciatyva įdiegtas vaiko priežiūros paslaugų priemones, kuriomis gali naudotis darbuotojai.

osceolahome.blogspot.com

Visose Europos šalyse didėja vaikų priežiūros ne šeimoje svarba

- Vis daugiau šeimų, kuriose dirba abu tėvai.
- Seneliai ir giminės dažnai negali prisiimti atsakomybės pasirūpinti dirbančių tėvų vaikais, nes ir jie patys dirba.
- Šeimos dažnai gyvena toli viena nuo kitos, todėl gana sudėtinga tikėtis paramos iš kitų šeimos narių.
- Europos Sąjunga ir daugelis Europos šalių ieško būdų, kaip geriau spręsti šias problemas.

appleton-child-care.com

Tikslai, nutarti Europos tarybos aukščiausio lygio susitikime Barselonoje 2002 m.:

“Valstybės narės turėtų pašalinti kliūtis, trukdančias moterims dalyvauti darbo rinkoje, ir siekti, atsižvelgiant į vaikų priežiūros paslaugų poreikį, kartu su nacionaliniais tokių paslaugų teikėjais 2010m. suteikti vaikų priežiūrą bent jau 90% vaikų nuo 3 metų iki mokyklinio amžiaus ir bent 33% vaikų iki 3 metų”.

Šaltinis: Pirmininkavimo išvados– Barselona, 2002 Kovo 15 ir 16 (SN 100/1/02 REV 1)

unc.edu

Įdarbinimo politikos gairės (2008-2010) teigė kad “politikos kryptys turėtų užtikrinti, kad darbo ir šeimos gyvenimas būtų geriau koordinuotas, sukuriant vaikų priežiūros paslaugas ir rūpinimasi kitais išlaikytiniais”.

Šaltinis:

http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/community_employment_policies/em0007_en.htm

ES direktyvose daug dėmesio skiriama nėščiujų ir neseniai gimdžiusių motinų sveikatai, saugumui bei paramos užtikrinimui:

Tarybos direktyva 92/85/EC nuo 1992 įvedė priemones, skatinančias nėščių ir neseniai pagimdžiūsių ar maitinančių krūtimi darbuotojų saugą ir sveikatą (OJ L348/1).

http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/health_hygiene_safety_at_work/c10914_en.htm

Daugiau informacijos apie ES direktyvas galite rasti 1 modulyje.

TDO motinystės apsaugos rekomendacijoje 2000 (Nr. 191) akcentuojama būtinybė įvesti daugiau nurodymų:

Krūtimi maitinančioms motinos

- Pateikus medicininę pažymą....., pertraukų skaičius ir jų trukmė turėtų būti pritaikyta prie individualių poreikių;
- Jei yra galimybė bei esant tarpusavio susitarimui tarp darbdavio ir moters, maitinančiai motinai turėtų būti leidžiama susiderinti pertraukas, skirtas kūdikio maitinimui sutrumpinant darbo valandas darbo dienos pradžioje arba pabaigoje;
- Esant galimybei, reikėtų darbovietėje ar netoli jos, įrengti specialų kambarį atitinkantį visus higienos reikalavimus, kuris būtų skirtas kūdikių maitinimui.

(Šaltinis: <http://www.ilo.org/ilolex/cgi-lex/convde.pl?R191>, 2011/28/02)

TDO motinystės apsaugos rekomendacija 2000 (Nr. 191) 10 staipsnis

Darbo dienos metu moteriai turi būti suteikta teisė į vieną ar daugiau pertraukų kūdikio maitinimui krūtimi arba dirbti mažiau darbo valandų.

Laikotarpis, kurio metu sudaroma galimybė naudotis pertraukomis kūdikio maitinimui arba sutrumpinamos darbo valandos, tokių pertraukų skaičius, jų trukmė bei darbo valandų sutrumpinimo tvarka turi būti reglamentuojamas nacionalinių įstatymų.

Šaltinis: <http://www.ilo.org/ilolex/cgi-lex/convde.pl?C183>

ekantipur.com

corbisimages.com

Pagrindiniai vaikų priežiūros tipai

- **Vaiko namuose** (auklė samdoma tėvų)
- **Auklės namuose** (dienos priežiūra)
- **Vaikų priežiūros centruose**

- **Labai mažiems vaikams:** dienos centruose, vaikų darželiuose, lopšeliuose (0-5 metų)
- **Ikimokyklinio amžiaus vaikams:** darželiuose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, darželyje-mokykloje, ankstyvojo ugdymo įstaigose (nuo 3 iki 5/6 metų)

Vaikų priežiūros įstaigos gali būti valstybinės, labdaros organizacijų ar privačios. !

Valstybinės vaikų priežiūros paslaugas dažniausiai subsidijuoja valstybė, bet ši priežiūra dažnai skirta tik atitinkamo amžiaus grupėms ir dažniausiai tik nustatytu laikotarpiu.

Tėvams dažnai tenka mokėti.

montgomerycountymd.gov

Nauda

Visuomenei, kuri sukuria šeimoms prieinamą, įperkamą bei aukštos kokybės vaikų priežiūros paslaugų sistemą.

- Skatinama lyčių lygybė.
- Užtikrinamos vaikų teisės.
- Pridedama prie šalies ekonomikos augimo.
- Padedama nutraukti skurdo perdavimo iš kartos į kartą ciklą.

Vaikų priežiūra turi būti
prieinama, įperkama ir aukštos kokybės.

sunrisepreschoolchildcare.com

Problemos

- Nepaisant minėtų ES direktyvų bei atskirose šalyse priimtų teisės aktų, jaučiamas didelis valstybinių ir privačių vaikų priežiūros įstaigų stygius.
- Esamos vaikų priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos dažnai neatitinka dirbančių tėvų poreikių (dauguma dirba tik trumpą laiką, ne visos teikia maitinimą).
- Vis dar labai stinga aukštos kokybės ir už prieinamą kainą vaikų iki 3 metų priežiūros įstaigų.
- Daugelyje šalių, kaip rodo apklausa, vaikų priežiūra specializuotose įstaigose vertinama prasčiau, nei namuose ar privačiose vaiko priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose.
- Tradiciškai vis dar manoma, jog dirbančios ir besinaudojančios vaikų priežiūros įstaigų paslaugomis motinos yra „blogesnės“, nei tos, kurios pačios prižiūri savo vaikus.

Reikia imtis veiksmų ...

- Savivaldybės privalo gerinti valstybinių vaikų priežiūros įstaigų darbą bei jų teikiamų paslaugų kokybę, kad atitiktų dirbančių tėvų poreikius.
- Darbdaviai turėtų stengtis padėti savo darbuotojams, kuriems būtinos vaikų priežiūros paslaugos.

Nauda darbdaviams:

- Jie gali išlaikyti darbo vietoje kvalifikuotas moteris, kurios vietoje darbo būtų likusios namuose ir prižiūrėtų vaikus.
- Darbuotojai yra ramūs ir gali susikaupti darbui.
- Darbdavys tampa patraukliu tėvams darbo rinkoje.

onlineuniversities-weblog.com

Kada dirbantiems tėvams reikalinga papildoma darbdavio pagalba ir parama?

- Pirmą kartą po gimdymo (maitinimo krūtimi laikotarpiu).
- Jeigu valstybės teikiamų vaiko priežiūros paslaugų nepakanka.
- Jeigu darželio ar mokyklos darbo laikas neatitinka darbo valandų.
- Jeigu vaikas suserga.
- Jei būtina vykti į verslo keliones ir nepavyksta susitarti kitaip.
- Kitais nenumatytais atvejais.

**Vaikų priežiūros paslaugos privalo būti
patikimos, prieinamos kainos ir aukštos kokybės!!!**

Kaip darbdaviai galėtų padėti savo darbuotojams spręsti vaikų priežiūros problemas?

- Atlikti rizikos vertinimą, įvertinant maitinančios motinos ar jos vaiko saugumą esant tam tikroms darbo sąlygoms ar tam tikroms darbo valandoms.
- Įkurti įmonės darželį (didelės įmonės).
- Susitarti su valstybinės ar labdaros įstaigomis pvz. rezervuojant vietas savo darbuotojų vaikams arba derantis dėl nuolaidų įmonės darbuotojams (mažesnės įmonės).
- Įrengti kambarį, kur vaikai galėtų atlikti namų darbus ar laukti, kol tėvai baigs darbą, taip užtikrinant vaikų priežiūrą po mokyklos.
- Suteikti paramą mokyklinių atostogų metu ar užsidarius darželiams (stovyklos, trumpalaikė vaikų priežiūra).
- Organizuoti ar remti konsultavimo paslaugas tėvams.
- Teikti vienkarinę arba ilgalaikę finansinę paramą tėvams.

Valstybinių vaikų priežiūros įstaigų paslaugų kokybės gerinimas

Tikslas:	didinti besimokančių informuotumą apie jų mieste esančias vaikų priežiūros įstaigas ir skatinti juos parengti pasiūlymus, padėsiančius pagerinti esamą situaciją.
Užduotis:	pamąstyti ir pasistengti atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.
Trukmė:	30 min

- Kokia situacija jūsų mieste?
- Kaip vertinate valstybinių vaikų priežiūros įstaigų kokybę?
- Kaip galėtų būti pagerinta situacija vaikų priežiūros įstaigose, kurių paslaugomis norėtumėte naudotis?

Geresnė parama dirbantiems tėvams ir vaikų priežiūra jūsų darbovietėje

Tikslas:	skatinti besimokančius teikti pasiūlymus situacijos jų darbo vietose gerinimui.
Užduotis:	pamąstyti ir pasistengti atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.
Trukmė:	30 min.

- Kokia situacija jūsų darbovietėje kūdikio besilaukiančių ir neseniai pagimdžiusių moterų atžvilgiu?
- Ką jūsų darbdavys siūlo dirbantiems ir vaikų turintiems tėvams, siekiant padėti jiems derinti darbą ir šeimą bei rasti vaikų priežiūros sprendimo būdų?
- Kaip galėtų būti pagerinta dirbančių ir vaikus auginančių tėvų situacija jūsų įmonėje?

Pateiktų gerųjų praktikų atvejų nagrinėjimas padės jums geriau įsisavinti įgytas žinias:

- Atvejis “Aktyvi darbuotoja ir dvynukų, vienas kurių turi specialiųjų poreikių, mama” (*gerosios praktikos atvejis Nr. 3*)
- Atvejis “Vaiko priežiūros paslaugų namuose apmokėjimas” (*gerosios praktikos atvejis Nr. 16*)
- Atvejis “Vaikų priežiūra įmonės vaikų darželyje” (*gerosios praktikos atvejis Nr. 8*)
- Atvejis “Vaikų priežiūra darbo vietoje” (*vaizdo filmas “Mini vaikų darželis šeimai palankioje darbovietėje”*)
- Atvejis „FamUnDo – novatoriškas projektas, siekiantis padėti įmonėms įgyvendinti šeimai palankią politiką darbo vietose” (*vaizdo filmas “Novatoriškas projektas, padedantis įmonėms sėkmingiau įgyvendinti šeimai palankią politiką”*)

Šie atvejai parodo darbovietėse įgyvendinamą šeimai palankią politiką, kai darbdaviai kartu su darbuotojais ieško sprendimų, padėsiančių išspręsti vaikų priežiūros problemas.

ATMINKITE ...

Nagrinėdami pateiktus atvejus, bandykite savęs paklausti:

Kokia yra darbo ir šeimos suderinamumo situacija Jūsų šeimoje?
Kokia yra darbo ir šeimos suderinamumo situacija Jūsų darbovietėje?
Pagal kokio tipo sutartį Jūs esate įdarbintas?

Atvejis “Aktyvi darbuotoja ir dvynukų, vienas kurių turi specialiųjų poreikių, mama”

Tikslas:	skatinti informuotumą apie galimybes derinti vaiko priežiūrą ir darbo laiką.
Užduotis:	perskaityti gerosios praktikos atvejį “Aktyvi darbuotoja ir dvynukų, vienas kurių turi specialiųjų poreikių, mama” ir atsakykite į žemiau pateiktus.
Trukmė:	30 min.

- Ar sugebėtumėte dirbti pilną darbo dieną, jei jūsų vaikas (ar kitas šeimos narys) turėtų specialių poreikių?
- Kokios paramos sprendžiant jūsų vaiko priežiūros problemą, galėtumėte gauti iš savo darbdavio?
- Ko galėtumėte tikėtis? Kaip vaiko priežiūra ne šeimoje bei darbas visą darbo dieną gali paveikti vaiko (šeimos nario) gerovę?
- Kas jums padėtų lengviau derinti darbą ir šeimą?

Atvejis “Vaiko priežiūros paslaugų namuose apmokėjimas”

Tikslas:	skatinti informuotumą apie valstybinių įstaigų teikiamas ir vietos savivaldybės finansuojamas vaikų priežiūros paslaugas.
Užduotis:	perskaityti gerosios praktikos atvejį “Vaiko priežiūros paslaugų namuose apmokėjimas” ir atsakykite į žemiau pateiktus klausimus.
Trukmė:	30 min.

- Kur galėtumėte rasti informacijos apie galimybę pasinaudoti jūsų įmonės ar valstybės teikiamomis vaiko priežiūros paslaugomis?
- Kaip biurokratija gali sutrukdyti pasinaudoti šiomis vaiko priežiūros paslaugomis?
- Kokie neigiami aspektai gali iškilti darbuotojui, bandančiam prašyti paramos iš savo įmonės?

Atvejis “Vaikų priežiūra įmonės vaikų darželyje”

Tikslas:	informuoti besimokančius apie vaikų darželio, įrengto įmonėje, naudą derinant darbą ir šeiminių gyvenimą.
Užduotis:	perskaityti gerosios praktikos atvejį ir atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.
Trukmė:	20 min.

- Ar norėtumėte, kad jūsų įmonėje veiktų darželis darbuotojų vaikams?
- Kokią naudą įmonėje įsteigtas vaikų darželis duotų jūsų darbdaviui?
- Kokias problemas, susijusias su šios idėjos įgyvendinimu, galėtų įžvelgti jūsų darbdavys?
- Ar galimi sprendimai šioms problemoms? Jei taip, kokie?
- Ar galėtumėte pasiūlyti kitas priemones, kurios padėtų jūsų įmonės darbuotojams spręsti vaikų priežiūros problemas?

Atvejis “Vaikų priežiūra darbo vietoje”

Tikslas:	skatinti besimokančiųjų informuotumą apie vaikų priežiūros priemonių įgyvendinimo darbovietėse naudą darbuotojams, dirbantiems prailgintą darbo dieną.
Užduotis:	peržiūrėti vaizdo filmą “Mini vaikų darželis šeimai palankioje darbovietėje” ir atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.
Trukmė:	30 min.

- Ar jaučiate poreikį vaikų priežiūros paslaugoms jūsų darbovietėje?
- Kaip jūsų darbdavys galėtų padėti jums ir jūsų kolegoms derinti darbą su vaiko priežiūra?
- Kokių vaiko priežiūros priemonių prašytumėte darbdavio įgyvendinti jūsų darbo vietoje? Kodėl?
- Ar idėja apie nedidelį vaikų darželį jūsų darbovietėje jums atrodo patraukli? Ar norėtumėte, kad jūsų vaikas būtų netoli jūsų, kol jūs dirbate?
- Ar manote, jog vaikų priežiūros įstaiga jūsų darbovietėje padėtų jums lengviau derinti darbą su vaiko priežiūra?
- Kaip pradėtumėte pokalbį su savo darbdaviu dėl vaiko priežiūros priemonių įgyvendinimo jūsų įmonėje?

Atvejis „FamUnDo – novatoriškas projektas, siekiantis padėti įmonėms įgyvendinti šeimai palankią politiką darbo vietose”

Tikslas:	parodyti besimokantiems galimus sprendimus netikėtai iškilus problemoms, susijusioms su vaiko priežiūra.
Užduotis:	peržiūrėti vaizdo filmą ir atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.
Trukmė:	30 min.

- Kokiose situacijose tėvams reikalinga galimybė vestis vaiką kartu į darbą?
- Ar tokia galimybė gali kelti pavojų sveikatai ar saugumui darbe?
- Ką turi parengti darbdavys, kad šis pavyzdys būtų naudingas ir darbuotojui, ir pačiam darbdaviui?
- Ar norėtumėte pasiimti vaiką į darbą nenumatytų aplinkybių atveju? Jei taip, ar sugebėtumėte įtikinti savo darbdavį suteikti jums tokią galimybę?

Klausimai apsvarstymui. . .

- Kaip galėtumėte inicijuoti diskusiją su jūsų darbdaviu, patariant jam įgyvendinti kai kurias vaikų priežiūros priemones?
- Kaip galėtumėte įtikinti darbdavį sudaryti specialias sąlygas krūtimi maitinančioms motinoms?
- Koks galėtų būti tinkamas sprendimas jūsų įmonei padėti tėvams spręsti su vaikų priežiūra susijusias problemas?
- Kas galėtų paremti šią idėją?

paulos.net

Patarimai tolimesniam savarankiškam skaitymui

- Europos komisijos ekspertų grupė lyčių lygybės ir įdarbinimo klausimais (EGGE): Vaikų priežiūros paslaugų teikimas. Lyginamoji 30 Europos šalių apžvalga. Pagal Janneke Plantenga ir Chantal Remery, redagavo Europos Komisijos socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas, 2009.
- Hein, C.; Cassirer, N. (2009): Darbo sprendimai dėl vaikų priežiūros. Ženeva, Tarptautinė darbo birža, 2010.

Jūs ką tik perskaitėte trečiąjį modulį...

SVEIKINAME!

Ir ką planuojate daryti toliau?

Kokių veiksmų imsitės?

Mes jums duosime keletą patarimų,

*ką galėtumėte daryti **TOLIAU...***

PAGALVOKITE, KOKIE GALĖTŲ BŪTI JŪSŲ SEKANTYS VEIKSMAI:

- Parenkite asmeninį veiksmų planą, nustatykite asmeninius tikslus.
- Pasitarkite su savo šeimos nariais, kaip Jūs galėtumėte geriau derinti darbą ir įsipareigojimus šeimai.
- Surenkite diskusiją savo darbovietėje apie darbo ir šeimos derinimo problemas. *(galite pasinaudoti projekto metu parengta medžiaga, patalpinta svetainėje www.family-learning.eu).*
- Pagalvokite, kaip galėtumėte informuoti bendradarbius ir vadovus apie šeimai palankias priemones taikytinas darbo vietoje.
- Apsvarstykite galimybę pasikalbėti su savo darbdaviu apie Jus slegiančias darbo ir šeimos derinimo problemas.
- Pamąstykite apie galimybę parodyti savo darbdaviui arba profesinės sąjungos atstovui kai kuriuos šiame modulyje pateiktus gerųjų praktikų atvejus kaip šeimai palankių priemonių darbo vietoje pavyzdžius.
- Pagalvokite, kas galėtų Jus paremti kalbant su darbdaviu apie Jūsų patiriamas darbo ir įsipareigojimų šeimai derinimo problemas (profesinės sąjungos atstovas, personalo vadovas, nevyriausybinės organizacijos, dirbančios šioje srityje, atstovas ir t.t.).